
ПОЛІКОДОВА КОМУНІКАЦІЯ В СИНХРОНІЇ ТА ДІАХРОНІЇ

Томчаковський О. Г.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-554-9-32>

ВСТУП

У сучасному світі інформаційні потоки стають дедалі більш насиченими та багатокомпонентними, що зумовлює еволюцію засобів комунікації. Одним із ключових феноменів цього процесу є полікодова комунікація, яка поєднує вербальні та невербальні елементи, забезпечуючи багатшаровість і глибину змісту¹. Вона охоплює широкий спектр комунікативних практик – від текстових повідомлень із використанням емодзі до мультимодальних презентацій, що синтезують текст, зображення, звук та анімацію².

Полікодова комунікація досліджується в межах багатьох лінгвістичних парадигм, зокрема когнітивної, прагматичної та соціолінгвістичної³. Полікодова комунікація досліджується в межах когнітивної, прагматичної та соціолінгвістичної парадигм, що забезпечують комплексний аналіз цього багатовимірного феномену. Когнітивна парадигма зосереджується на тому, як різні коди (текст, зображення, звук) взаємодіють у свідомості реципієнта, створюючи багатшарове сприйняття змісту. Вона досліджує когнітивні механізми, які забезпечують інтеграцію вербальних та невербальних елементів у цілісне повідомлення. Прагматична парадигма аналізує комунікативні наміри та вплив на реципієнта, зокрема як полікодові повідомлення реалізують мовленнєві акти, стратегії ввічливості та контекстуально залежні значення⁴. Вона вивчає взаємодію кодів, яка

¹ Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 920 с.

² Гуменюк І. Полікодовий текст як засіб реалізації текстоцентричної технології навчання. *Наука і освіта*. 2020. № 3. С. 97-103.

³ Nesi H. How Many Words is a Picture Worth? A Review of Illustrations in Dictionaries. *Learners' dictionary: state of the art* / Ed. by M.L.Tickoo. Singapore: Seameo regional language center, 1989. Anthology Series 23. P. 124-134.

⁴ Солощук Л.В. Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації у сучасному англомовному дискурсі / дис. ... доктора філол. наук: 10.02.04. Київ, 2009. 469 с.

формує імплікатури та впливає на інтерпретацію повідомлень у різних комунікативних ситуаціях.

Соціолінгвістична парадигма досліджує використання полікодової комунікації у соціальних і культурних контекстах, зокрема її роль у вираженні соціальної ідентичності, статусу та приналежності до певних груп. Вона також вивчає міжкультурні відмінності у використанні та інтерпретації полікодових повідомлень, підкреслюючи вплив соціальних норм і культурних традицій. Зазначені парадигми доповнюють одна одну, забезпечуючи комплексний підхід до дослідження полікодової комунікації як динамічного феномену, що поєднує когнітивні, прагматичні та соціокультурні аспекти.

Проте її розгляд у синхронії та діяхронії дозволяє простежити еволюцію комунікативних засобів, а також зрозуміти закономірності їх використання в різних культурних та історичних контекстах. Синхронічний аспект дає змогу проаналізувати сучасні тенденції та моделі взаємодії кодів у реальному часі, тоді як діяхронічний підхід дозволяє простежити зміни в полікодовій комунікації на різних етапах розвитку мовних систем.

Актуальність цього дослідження зумовлена зростанням ролі мультимодальних засобів спілкування в цифрову епоху, а також потребою у визначенні принципів їх функціонування та еволюції. Мета статті – проаналізувати особливості полікодової комунікації в синхронії та діяхронії, визначити основні тенденції її розвитку та окреслити перспективи подальших досліджень у цьому напрямі.

Отже, у статті буде розглянуто взаємодію різних кодів у сучасній комунікації, а також простежено історичний розвиток полікодових структур у мовленні та письмі, що сприятиме глибшому розумінню цього багатовимірного феномену.

1. Синхронічний аналіз полікодової комунікації

Аналіз сучасних проявів полікодової комунікації виявив, що вона є багатовимірним феноменом, який поєднує вербальні та невербальні коди, створюючи нові форми змісту та значення. У цифрову епоху, коли мультимедійні платформи та соціальні мережі стали основними засобами спілкування, полікодова комунікація набула особливого значення, сприяючи більш емоційно забарвленому та інформативному обміну даними.

Дослідження показало, що взаємодія тексту, зображень, емодзі, гіфок, відео та звукових ефектів створює багатопланову структуру повідомлень, яка забезпечує гнучкість та ефективність передачі змісту. Полікодові повідомлення дозволяють одночасно передавати інформацію на кількох рівнях, залучаючи когнітивні, емоційні та

культурні асоціації. Це значно підвищує їх комунікативний потенціал, оскільки одне повідомлення може інтерпретуватися по-різному залежно від контексту та культурного бекграунду реципієнта.

У месенджерах фрази на кшталт “I’m fine 😊” або “I can’t believe it 😱” мають подвійний зміст, де емодзі додають емоційне забарвлення, що може змінювати тон повідомлення. У першому випадку емодзі 😊 вказує на іронію або сарказм, тоді як у другому 😱 демонструє здивування чи збентеження. Мем “This is fine” зображує собаку в палаючій кімнаті з текстом “This is fine.” У цьому випадку поєднання зображення та тексту створює іронічний ефект, який передає стан стресу або кризи, прихований за маскою спокою. У соціальних мережах часто використовуються гіфки як реакції. Наприклад, у відповідь на новину про досягнення користувача можна побачити гіфку з оплесками (“clapping GIF”), що передає емоцію захоплення та підтримки без використання тексту. Наступний приклад “Sure... 😏”, в якому емодзі 😏 (зачухування очей) додає саркастичний або скептичний відтінок до слова “Sure”. Без емодзі повідомлення могло б бути сприйняте як нейтральна згода, але з додаванням невербального елемента воно набуває іронічного значення, вказуючи на недовіру або незгоду, що створює подвійний зміст, який залежить від контексту та інтонації, які в текстовому форматі передаються через емодзі.

“I can’t even 😂”, в якому емодзі 😂 (сміх до сліз) використовується для передачі сильних емоцій, але разом із фразою “I can’t even” створює ефект іронії або шоку. Це популярна структура в англомовній мережівій комунікації, де вербальний елемент формально недовомлений, але разом з емодзі передає сильну емоційну реакцію, як правило, здивування або невіру в подію.

Мем “Distracted Boyfriend” використовує зображення, на якому хлопець озирається на іншу дівчину, поки його подруга виражає невдоволення. Текст накладається на зображення, де “хлопець” символізує людину або групу, “подруга” – те, чим вона повинна займатися, а “інша дівчина” – щось більш привабливе, що відволікає увагу. Поєднання тексту і зображення створює метафоричний контекст, який передає складні соціальні або культурні ситуації з іронічним підтекстом.

Фраза “OMG 😱”, у якій емодзі 😱 (обличчя в шоці) підсилює емоційну реакцію на подію. Без нього фраза “OMG” могла б передавати просто здивування або захоплення, але разом з емодзі вона набуває драматичного відтінку, вказуючи на шок або жах. Це підкреслює емоційний вплив і допомагає реципієнту краще зрозуміти інтонацію повідомлення.

Гіфка “Slow Clap” із повільними оплесками часто використовується для передачі сарказму або іронії, особливо в ситуаціях, коли вербально виражене захоплення було б нещирим. Використовуючи цей невербальний елемент, відправник може виразити іронічне схвалення або підкреслити недоліки ситуації, не вживаючи жодного слова. Це приклад того, як невербальний код може повністю змінити значення комунікативного акту.

Емодзі 🙌 (руки, підняті вгору) зазвичай використовуються для вираження радості, святкування або підтримки. У цьому випадку вони підсилюють позитивний зміст фрази “Good job”, додаючи емоційне забарвлення і демонструючи підсилюючу функцію невербального знака, яка робить повідомлення більш емоційно насиченим.

Мем “Two Buttons” складається з зображення персонажа, який намагається вибрати між двома кнопками, кожна з яких має підпис із суперечливими рішеннями або почуттями. Поєднання зображення і тексту створює комічний ефект через гіперболізацію дилеми, з якою може стикатися реципієнт. Він ефективно передає складні емоційні стани через іронію та перебільшення. Емодзі 😏 (незадоволене обличчя) додає саркастичний або зневажливий відтінок до слова “Wow”. Без емодзі повідомлення могло б бути сприйняте як захоплення, але невербальний компонент змінює інтерпретацію на розчарування або презирство. Приклад показує, як полікодові стратегії використовуються для створення іронічного або подвійного змісту. Наведені приклади ілюструють, як у полікодовій комунікації вербальні та невербальні знаки взаємодіють для створення багатозарових повідомлень. Невербальні елементи не тільки доповнюють вербальний зміст, але й можуть змінювати його значення, створюючи контраст або підсилюючи емоційний вплив.

Застосування полікодової комунікації сприяє скороченню текстових обсягів, підвищуючи ефективність комунікації завдяки використанню візуальних і аудіальних елементів, які можуть замінювати складні вербальні конструкції⁵. При цьому встановлено, що такі елементи виконують не лише ілюстративну, але й змістовну функцію, доповнюючи або навіть змінюючи основний текстовий зміст⁶.

⁵ Гуменюк І. Полікодовий текст як засіб реалізації текстоцентричної технології навчання. *Наука і освіта*. 2020. № 3. С. 97-103.

⁶ Томчаковський О. Г. Комунікативна специфіка англомовних навчальних словників. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.)*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 783-785.

Сучасні користувачі активно використовують полікодові стратегії для створення та обміну інформацією, що спричиняє трансформацію мовних норм і стилів спілкування. Виявлено, що полікодова комунікація сприяє утворенню нових жанрів та форматів, таких як меми, мультимедійні розповіді та інтерактивні повідомлення, які характеризуються високою креативністю та динамікою.

Меми є одним із найпопулярніших і найбільш динамічних типів полікодової комунікації в сучасному цифровому середовищі. Вони поєднують вербальні та невербальні знаки, створюючи багатошарові повідомлення, які ефективно передають інформацію, емоції та культурні коди. Мем складається зі зображення, тексту, іноді анімації або відео, що разом створюють єдиний комунікативний акт з потужним емоційним та іронічним впливом.

Меми виникли як форма гумору та розваг в інтернет-культурі, але поступово перетворилися на багатофункціональний засіб комунікації, здатний передавати складні ідеї, соціальну критику, політичні погляди та культурні явища. Вони ефективно використовують контекстуальну багатозначність, а їхнє значення часто залежить від знання певних культурних реалій або подій.

Виокремлюємо кілька основних типів мемів. Текстові меми використовують мінімалістичний візуальний контекст або взагалі не містять зображень, основну комунікативну функцію виконує текст. Вони часто будуються на грі слів або парадоксальних висловлюваннях. Зображальні меми роблять акцент на зображенні, а текст лише доповнює або підсилює візуальний контекст. Такі меми використовують популярні сцени з фільмів, відомі фотографії або малюнки, які мають символічне значення у масовій культурі. Комбіновані меми поєднують текст та зображення рівноправно, створюючи багатошаровий зміст, який важко зрозуміти без одночасного аналізу обох компонентів. Ці меми часто використовують іронію, сарказм або пародію. Анімовані меми (гіфки) застосовують короткі відеофрагменти, які передають емоційні реакції або динамічні події, використовуючи рух та міміку. Вони дозволяють передати емоційний стан більш точно, ніж статичні зображення. Відеомеми – це короткі відеоролики, часто створені на основі популярних сцен із фільмів чи серіалів, доповнені текстовими підписами або звуковими ефектами. Вони використовують комплексну полікодову комунікацію, поєднуючи текст, звук, зображення та анімацію. Окрему категорію складають меми-формати (темплейти), які базуються на стандартних шаблонах і легко адаптуються до різних ситуацій. Відомі формати, такі як “Drake Hotline Bling” або “Distracted Boyfriend”, стали універсальними темплейтами, які користувачі використовують для створення нових варіантів мемів зі змінним змістом.

Меми виконують різні функції у полікодовій комунікації. Вони є потужним засобом гумору та розваг, використовуючи іронію, сарказм та гіперболу. Соціальна критика та політична сатира виражаються у мемах через непрямі коментарі на актуальні події, висміювання стереотипів або критику соціальних явищ. Меми також відіграють важливу роль у культурній ідентифікації, допомагаючи користувачам виражати приналежність до певних груп або субкультур. Окрім цього, вони можуть виконувати інформаційну функцію, оперативно реагуючи на новини або популярні тренди.

Взаємодія вербальних та невербальних знаків у мемах здійснюється через кілька стратегій. Підсилення досягається, коли текст підкреслює емоційний ефект зображення або відео. Контраст виникає в ситуаціях, коли вербальне повідомлення суперечить зображенню, створюючи іронічний ефект. Пояснення відбувається тоді, коли текст допомагає краще зрозуміти візуальний контекст або жарт, роблячи мем доступнішим для ширшої аудиторії.

Меми є унікальною формою полікодової комунікації, яка поєднує вербальні та невербальні знаки для створення багатошарових повідомлень. Вони використовують культурний контекст, гумор та багатозначність для досягнення потужного емоційного впливу та ефективного сприйняття інформації. Завдяки своїй здатності швидко адаптуватися до різних контекстів, меми стали універсальним засобом комунікації в цифрову епоху, впливаючи на сучасну культуру, соціальну взаємодію та інформаційне середовище.

2. Діахронічний аналіз полікодової комунікації

Діахронічний аналіз полікодової комунікації показав, що взаємодія вербальних та невербальних кодів має глибоке історичне коріння, а її еволюція тісно пов'язана з розвитком суспільства, технологій та культури. Історичний розгляд свідчить про те, що полікодова комунікація не є новим явищем, а навпаки – має давні традиції, що еволюціонували разом із засобами передачі інформації.

Виявлено, що ще в давнину людство використовувало полікодові форми комунікації, поєднуючи текст, зображення та символи. Яскравим прикладом цього є стародавні єгипетські ієрогліфи, які поєднували піктографічні та фонетичні елементи, забезпечуючи одночасно і буквальне, і символічне значення. Подібні тенденції спостерігаються у середньовічній мініатюрі, де текст і зображення взаємодіяли для створення глибшого контексту та передачі складних ідей.

Дослідження історичних змін у структурі полікодових повідомлень виявило, що з розвитком друкарства відбулася трансформація комунікаційних стратегій. У XVI-XVIII століттях широке використання

гравюр і декоративних шрифтів у друкованих текстах слугувало не лише естетичним, але й змістовним цілям, посилюючи емоційний вплив на читача.

Особливо помітною є еволюція полікодової комунікації в епоху мас-медіа та цифрових технологій. З появою кіно та телебачення поєднання візуальних та звукових кодів стало основним засобом передачі інформації, а розвиток інтернету і соціальних мереж відкрив нові можливості для мультимедійного контенту. У цьому контексті англомовні приклади демонструють поступову зміну підходів до комунікації. Ранні рекламні плакати поєднували яскраві зображення з короткими слоганами, наприклад, “Got Milk?” з зображенням відомих особистостей, що створювало емоційний зв’язок із глядачем.

Поява музичних кліпів (наприклад, “Thriller” Майкла Джексона) започаткувала новий жанр полікодової комунікації, де поєднувалися музика, візуальні ефекти та сюжетна лінія.

У сучасних соціальних мережах, таких як Instagram і TikTok, користувачі активно поєднують текстові підписи, емодзі, зображення та відео для створення динамічного мультимедійного контенту.

Діахронічний аналіз також виявив зміни у стилістиці та структурі полікодових повідомлень, які пов’язані зі змінами культурних норм та соціальних умов. Протягом історії засоби комунікації еволюціонували разом із суспільством, відображаючи його цінності, технологічний розвиток та способи мислення.

В епоху друкованих видань основним засобом передачі інформації був текст, який використовувався у великих обсягах для детального викладення думок. Структура таких повідомлень була лінійною, а стиль – формальним і насиченим складними мовними конструкціями. Проте з розвитком мас-медіа, зокрема телебачення і кіно, зросла роль візуальних та аудіальних кодів, які поступово почали виконувати не лише ілюстративну, але й змістовну функцію. Це призвело до появи нових стилістичних прийомів, таких як монтаж, поєднання звуку та зображення для створення емоційного впливу.

З поширенням цифрових технологій та соціальних мереж комунікація стала ще більш динамічною та багатошаровою. Основним трендом стала економія тексту на користь візуальних і аудіальних елементів, що компенсують скорочення вербальної інформації. Це відповідає прагненню до швидкої та лаконічної комунікації, яка характерна для сучасного інформаційного суспільства з високою швидкістю обміну даними. Наприклад, скорочення тексту в епоху цифрових технологій відображає прагнення до швидкої та лаконічної

комунікації, що компенсується багатошаровістю візуальних і аудіальних елементів⁷.

Зміни у стилістиці також пов'язані з тенденцією до персоналізації повідомлень. Замість формальних текстів переважають короткі, емоційно забарвлені повідомлення, часто з використанням емодзі, гіфок та мемів. Вони виконують не тільки експресивну функцію, але й слугують засобом соціальної ідентифікації, відображаючи культурні коди певних груп.

Таким чином, результати діахронічного аналізу підтверджують, що полікодова комунікація є динамічним явищем, яке постійно змінюється відповідно до технологічних інновацій та соціокультурних трансформацій⁸. Еволюція засобів взаємодії вербальних і невербальних кодів демонструє адаптивність людської комунікації до нових умов, забезпечуючи її актуальність і ефективність у різні історичні епохи.

3. Взаємодія вербальних та невербальних знаків у полікодовому повідомленні

Взаємодія вербальних та невербальних знаків є ключовою характеристикою полікодового повідомлення, яка забезпечує його багатошаровість і багатозначність. У таких повідомленнях вербальні елементи (слова, речення) поєднуються з невербальними (зображення, емодзі, гіфки, звукові ефекти, анімація), створюючи цілісний комунікативний акт, який сприймається реципієнтом на кількох рівнях одночасно.

Ця взаємодія виконує різні функції: доповнення, підсилення, пояснення та контраст. Невербальні елементи можуть доповнювати вербальний зміст, уточнюючи його або надаючи додатковий емоційний відтінок. Підсилення відбувається, коли невербальний знак акцентує певний аспект вербального повідомлення, підвищуючи його емоційний вплив. Пояснення реалізується через ілюстративну функцію невербальних елементів, які допомагають краще зрозуміти вербальний зміст. Контраст виникає, коли невербальний знак суперечить вербальному повідомленню, створюючи ефект іронії або сарказму.

Важливим аспектом взаємодії вербальних та невербальних знаків є стратегія мультимодальної координації. Вона передбачає поєднання різних елементів у єдине цілісне повідомлення на основі принципу когерентності, що забезпечує зв'язність змісту. Мультимодальна координація враховує як лінгвістичний, так і культурний контекст, що

⁷ Tarp S. The foundations of the theory of learners' dictionaries. *Lexicographica* / Edited by F.F.M. Dolezan and others. Berlin/NY: Niemeyer, 2009. № 25. P. 155-168.

⁸ Сподарик О.В. Постмодерна характеристика полікодового художнього тексту. *Наукові записки. Серія "Філологічна"*. 2012. Випуск 27. С. 274-276.

є ключовим для адекватної інтерпретації полікодових повідомлень. Залежно від контексту, один і той самий невербальний знак може виконувати різні комунікативні функції, що підкреслює гнучкість і багатозначність полікодових повідомлень.

Особливістю взаємодії вербальних та невербальних знаків є створення ефекту синергії, коли загальний зміст повідомлення перевищує суму його окремих компонентів, що досягається завдяки одночасній активації кількох когнітивних каналів, що забезпечує глибше емоційне сприйняття та краще запам'ятовування інформації. Ефект синергії особливо яскраво проявляється у мультимедійних форматах, таких як інтерактивні презентації та цифровий контент, де поєднуються текст, зображення, звуки та анімація.

Таким чином, взаємодія вербальних та невербальних знаків у полікодових повідомленнях забезпечує їхню багатшаровість, емоційний вплив і комунікативну ефективність. Це робить полікодову комунікацію гнучким і потужним інструментом у сучасному інформаційному середовищі, що вимагає подальших досліджень для глибшого розуміння механізмів мультимодальної координації та їхнього впливу на сприйняття реципієнтів.

4. Перспективні напрями досліджень полікодової комунікації

Аналіз перспективних напрямів досліджень полікодової комунікації виявив, що її подальший розвиток значною мірою залежить від еволюції цифрових технологій, глобалізаційних процесів та змін у культурних практиках спілкування. Зростаюча популярність мультимедійних платформ, таких як TikTok, Instagram, Snapchat та інтеграція штучного інтелекту в комунікаційні процеси відкривають нові можливості для дослідження взаємодії вербальних і невербальних кодів.

Виявлено, що одним із ключових перспективних напрямів є дослідження полікодової комунікації в умовах штучного інтелекту та віртуальної реальності. Завдяки розвитку генеративного штучного інтелекту, такого як ChatGPT або Midjourney, створюються нові форми мультимедійного контенту, які поєднують текст, зображення, звук і відео в інтерактивні повідомлення. Це викликає необхідність дослідження впливу алгоритмічного генерування контенту на інтерпретацію значень і сприйняття повідомлень реципієнтами. Зокрема, потребують аналізу такі явища, як автоматична генерація відео з текстових підказок, створення аватарів для віртуальних комунікацій та використання голограм для передачі емоційної інформації.

Іншим перспективним напрямом є вивчення міжкультурних аспектів полікодової комунікації. Глобалізація створює умови для

активного обміну культурними кодами, однак інтерпретація полікодових повідомлень значно залежить від культурного контексту. Наприклад, однакові емодзі можуть мати різне значення у різних культурах, що створює ризик непорозумінь у міжкультурній комунікації. Англomовні приклади ілюструють цю різницю: емодзі ☹ у західній культурі часто сприймається як символ вдячності або молитви, тоді як у японському контексті він означає вибачення. Зазначені особливості вимагають подальших досліджень у напрямку культурної семіотики полікодової комунікації.

Також перспективним є дослідження впливу полікодової комунікації на когнітивні процеси та інформаційне сприйняття. Встановлено, що мультимедійні повідомлення активують одночасно кілька каналів сприйняття (візуальний, аудіальний, текстовий), що може впливати на обробку інформації, запам'ятовування та емоційне реагування. Наприклад, поєднання тексту з анімацією або звуком, яке активно використовується в освітніх платформах, таких як Duolingo або Khan Academy, покращує залучення аудиторії та сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Окрім цього, перспективним є дослідження етичних аспектів полікодової комунікації, особливо в умовах масової дезінформації та маніпулятивного контенту. Поєднання візуальних і текстових кодів значно підсилює емоційний вплив на аудиторію, що активно використовується у фейкових новинах та пропаганді. Це підкреслює важливість розробки нових методологій для аналізу достовірності полікодових повідомлень та виявлення маніпуляцій.

Результати аналізу перспективних напрямів досліджень свідчать про необхідність міждисциплінарного підходу, який поєднує лінгвістику, когнітивну науку, культурологію та інформаційні технології⁹. Полікодова комунікація продовжуватиме еволюціонувати разом із розвитком цифрового середовища, що вимагає системного вивчення її впливу на сучасну культуру та комунікативні практики.

ВИСНОВКИ

Дослідження полікодової комунікації в синхронії та діяxронії дозволило виявити її багатовимірний характер і динамічну природу. Полікодова комунікація поєднує вербальні та невербальні елементи, створюючи багатопланові повідомлення, які забезпечують гнучкість і ефективність передачі змісту в сучасному інформаційному середовищі. У цифрову епоху її значення зростає завдяки розвитку

⁹ Непийвода Н. Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект): дис... д-ра філол. наук: 10.02.01; НАН України, Ін-т укр. мови. Київ, 1997. 421 с.

мультимедійних платформ, соціальних мереж і технологій штучного інтелекту, що сприяють утворенню нових комунікативних практик.

Синхронічний аналіз виявив, що полікодові повідомлення поєднують текст, зображення, емодзі, гіфки та звукові ефекти, що створює багатшарову структуру змісту. Такі повідомлення забезпечують високу комунікативну ефективність, оскільки здатні передавати інформацію на кількох рівнях, залучаючи когнітивні, емоційні та культурні асоціації. Приклади з англomовного середовища, як-от використання емодзі для зміни тону повідомлень або меми для передачі іронії, демонструють здатність полікодових стратегій до багатозначності та динамічного впливу на реципієнта.

Діахронічний аналіз показав, що полікодова комунікація має глибоке історичне коріння, починаючи від стародавніх піктограм і ієрогліфів до сучасних мультимедійних форматів. Її еволюція тісно пов'язана з розвитком суспільства, технологій та культури. Виявлено, що зміни в полікодовій структурі повідомлень відповідають змінам у засобах передачі інформації, починаючи від рукописних манускриптів до цифрового контенту. Історичний аналіз свідчить про адаптивність полікодових форм комунікації до нових культурних і технологічних умов, що забезпечує їхню актуальність у різних епохах.

Перспективні напрями досліджень полікодової комунікації пов'язані з подальшим розвитком цифрових технологій, штучного інтелекту та віртуальної реальності. Особливу увагу потребують питання алгоритмічного генерування мультимедійного контенту, міжкультурної інтерпретації полікодових повідомлень, а також когнітивного сприйняття мультимедійних форматів. Важливим напрямом є вивчення етичних аспектів полікодової комунікації, зокрема її впливу на масову дезінформацію та маніпуляції у медіапросторі.

Загалом, дослідження підтверджує, що полікодова комунікація є динамічним і багатовимірним феноменом, який постійно адаптується до технологічних інновацій та соціокультурних змін. Вона відіграє ключову роль у сучасному інформаційному середовищі, вимагаючи подальших міждисциплінарних досліджень для глибшого розуміння її функцій, еволюції та впливу на глобальну комунікацію.

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню полікодової комунікації в синхронії та діахронії як багатовимірного феномену, що поєднує вербальні та невербальні елементи для створення багатшарових повідомлень. У синхронічному аспекті проаналізовано сучасні тенденції полікодової комунікації, зокрема використання тексту, зображень, емодзі, гіфок та звукових ефектів у цифрових платформах. Наведено англomовні приклади, що демонструють динамічну взаємодію кодів у соціальних

мережах та месенджерах. У діахронічному аспекті розглянуто еволюцію полікодових форм комунікації від стародавніх піктограм до сучасних мультимедійних форматів, визначено зв'язок із культурними та технологічними змінами. Окреслено перспективні напрями досліджень, зокрема вивчення впливу штучного інтелекту, віртуальної реальності, міжкультурної інтерпретації та етичних аспектів полікодової комунікації. Стаття підкреслює динамічний характер полікодових практик та їхній вплив на сучасну глобальну комунікацію.

Література

1. Гуменюк І. Полікодовий текст як засіб реалізації текстоцентричної технології навчання. *Наука і освіта*. 2020. № 3. С. 97-103.
2. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 920 с.
3. Непийвода Н. Ф. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект): дис... д-ра філол. наук: 10.02.01; НАН України, Ін-т укр. мови. Київ, 1997. 421 с.
4. Солощук Л.В. Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації у сучасному англомовному дискурсі / дис. ... доктора філол. наук: 10.02.04. Київ, 2009. 469 с.
5. Сподарик О.В. Постмодерна характеристика полікодового художнього тексту. *Наукові записки. Серія "Філологічна"*. 2012. Випуск 27. С. 274-276.
6. Томчаковський О. Г. Комунікативна специфіка англомовних навчальних словників. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів ХХІ століття» (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права) : у 2 т. : матеріали Міжнарод.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.)*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 783-785.
7. Nesi H. How Many Words is a Picture Worth? A Review of Illustrations in Dictionaries. *Learners' dictionary: state of the art* / Ed. by M.L.Tickoo. Singapore: Seameo regional language center, 1989. Anthology Series 23. P. 124-134.
8. Tarp S. The foundations of the theory of learners' dictionaries. *Lexicographica* / Edited by F.F.M. Dolezan and others. Berlin/NY: Niemeyer, 2009. № 25. P. 155-168.

Information about the author:

Tomchakovskiyi Oleksandr Heorhiiiovych,

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Applied Linguistics

National University "Odesa Law Academy"

23, Fontanska doroha street, Odesa, 65009, Ukraine